

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKININKYSTĖS PASLAUGŲ
TEIKIMO PAGAL PASLAUGŲ KVITĄ ĮSTATYMO NR. XI-2411 5 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1032 (2)

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2013 m. balandžio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymui (toliau – Įstatymas), sudarytos galimybės asmenims supaprastinta tvarka teikti atlygintinas žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas, kurios yra laikino pobūdžio arba vienkartinės ir kurioms teikti nereikalingi specialūs įgūdžiai, kvalifikacija, leidimai, pažymėjimai, mokymai ar kursai. Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimas pagal paslaugų kvitą prilygintas civiliniams teisiniams santykiams, todėl šio pobūdžio darbui nėra taikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimai, taip pat paslaugų gavėjui nereikia informuoti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinių skyrių apie paslaugas teikiantį asmenį bei mokėti valstybinio socialinio draudimo įmokų nuo priskaičiuoto atlygio už suteiktas mokamas paslaugas sumos.

Įstatymo 5 straipsnyje nustatyta, kad vienas paslaugų teikėjas turi teisę teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas vienam paslaugų gavėjui ne ilgiau kaip 60 dienų, o jeigu paslaugų teikėjas žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas teikia keliems paslaugų gavėjams, – ne ilgiau kaip 90 dienų per kalendorinius metus, sumuojant kiekvieną mėnesį teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų laiką dienomis, neatsižvelgiant į per dieną teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų valandų skaičių. Paslaugų gavėjas privalo kontroliuoti, kad paslaugų teikėjas nevirsytų maksimalaus 60 dienų termino, nustatyto žemės ūkio ir miškininkystės paslaugoms vienam paslaugų gavėjui teikti.

Šios įstatymo nuostatos galioja nuo 2013 m. balandžio 1 d., jos nekito, o rengiant pirminį Įstatymo projektą numatyti terminai nebuvo detalčiai pagrįsti. Praktika rodo, kad nustatyti 60 ir 90 dienų terminai yra nepakankami, nes paslaugų, dėl jų sezoniškumo ir atsižvelgiant į nepastovias, sunkiai prognozuojamas Lietuvos meteorologines sąlygas, kartais neįmanoma suteikti nustatytais terminais. Todėl pasibaigus ganėtinai trumpiems terminams, paslaugų gavėjas turi samdyti kitus asmenis, o buvusieji paslaugų teikėjai turi nutraukti veiklą, nors jau būna įgiję patirties, susipažinę su paslaugų teikimo sąlygomis, saugumo reikalavimais ir pan. Tai papildoma našta paslaugų gavėjams, neužtikrinamas nenutrūkstamas laikinų ir sezoniškų paslaugų gavimas ir nesudaromos sąlygos asmenims legaliai, be didelių biurokratinių formalumų, užsiimti nekvalifikuota veikla, gauti pajamų ir viršijus Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą ribą (1750 €) mokėti gyventojo pajamų mokestį.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vykdydama Įstatymo įgyvendinimo monitoringą stebėjo kaip žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, teikiamų pagal žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitą teikimas įtakoja privalomojo sveikatos draudimo mokesčio surinkimą, ar nėra masiško apdraustųjų asmenų perėjimo teikti paslaugas pagal kvitą vietoje darbo sutarčių, kokią įtaką daro socialinei aplinkai. Vykdam Įstatymo įgyvendinimo stebėseną 2013 ir 2014 metais nebuvo nustatyta akivaizdaus apdraustųjų asmenų, dirbusių pas tą patį draudėją ir po to pradėjusių pas jį teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitą, skaičiaus didėjimo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teikiamas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas), kurio tikslas – užtikrinti ir sudaryti galimybę pagal Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, kurias paslaugų gavėjas turi teisę gauti, o paslaugų teikėjas turi teisę teikti pagal paslaugų kvitą, sąrašą, patvirtintą Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu

Nr. 218, paslaugas gauti iš to paties paslaugų teikėjo (-ų) ilgesniu laikotarpiu ir laiku, nenutraukiant pradėtos veiklos, kartu spręsti nelegalaus darbo problemą ir sudaryti sąlygas nepasiturintiems, ypač kaimiškųjų vietovių gyventojams, pasinaudoti teisine pajamų gavimo galimybe ir savo pastangomis didinti gaunamų pajamų ir pragyvenimo lygį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius ir rengėjas – Seimo narys Eugenijus Gentvilas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Įstatymo 5 straipsnyje nustatyta, kad vienas paslaugų teikėjas turi teisę teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas vienam paslaugų gavėjui ne ilgiau kaip 60 dienų, o jeigu paslaugų teikėjas žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas teikia keliems paslaugų gavėjams, – ne ilgiau kaip 90 dienų per kalendorinius metus, sumuojant kiekvieną mėnesį teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų laiką dienomis, neatsižvelgiant į per dieną teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų valandų skaičių. Paslaugų gavėjas privalo kontroliuoti, kad paslaugų teikėjas neviršytų maksimalaus 60 dienų termino, nustatyto žemės ūkio ir miškininkystės paslaugoms vienam paslaugų gavėjui teikti.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad vienas paslaugų teikėjas turi teisę teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas vienam paslaugų gavėjui ne ilgiau kaip 90 dienų, o jeigu paslaugų teikėjas žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas teikia keliems paslaugų gavėjams, – ne ilgiau kaip 120 dienų per kalendorinius metus, sumuojant kiekvieną mėnesį teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų laiką dienomis, neatsižvelgiant į per dieną teiktų žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų valandų skaičių. Atitinkamai siūloma nustatyti, kad paslaugų gavėjas privalo kontroliuoti, kad paslaugų teikėjas neviršytų maksimalaus 90 dienų termino, nustatyto žemės ūkio ir miškininkystės paslaugoms vienam paslaugų gavėjui teikti.

Siekiant sudaryti galimybę tinkamai planuoti valstybinio socialinio draudimo įmokų surinkimą ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą, Įstatymo projektu naujų nuostatų įsigaliojimas siūlomas nuo 2021 m. liepos 1 d.

Priėmus siūlomas pakeitimus būtų užtikrintas nenutrūkstamas laikinųjų ir sezoniškų paslaugų gavimas visu būtinu laikotarpiu atsižvelgiant į Lietuvos klimato sąlygas, nestabdomas veiklos vykdymas, gerinamos verslo sąlygos, būtų sudarytos galimybės asmenims teisėtais būdais gauti pajamų, kelti savo pragyvenimo lygį ir mažinti nelegalaus darbo mastą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Kriminogeninei situacijai, korupcijai priimtas įstatymas įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Verslui ir jo plėtrai priimtas įstatymas turės teigiamos įtakos, nes ilgesniu laikotarpiu nereikės sudarinėti darbo sutarčių, atlikti kitų sudėtingų formalių procedūrų, gauti laiku pilnas ir visavertes paslaugas.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymą inkorporuojant į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymo projekte naujų sąvokų nepateikiama.

10. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės normas.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Įstatymo projektui įgyvendinti reikės pakeisti socialinės apsaugos ir darbo ministro ir žemės ūkio ministro bendrą 2013 m. vasario 26 d. įsakymą Nr., A1-74/3D-140 „Dėl Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvito privalomųjų rekvizitų sąrašo, šio kvito blanko formos ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymui įgyvendinti nereikės papildomų valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų. Sutaupyti lėšų nenumatoma.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra „žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitas“, „paslaugų teikėjas“, „paslaugų gavėjas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia:

Seimo narys

Eugenijus Gentvilas